

POSTANOWIENIE

Dnia 1 grudnia 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tadeusz Wiśniewski (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSA Jan Kremer (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa M. J. i M. J.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojewodzie X.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli, ewentualnie zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 1 grudnia 2010 r.,

zażalenia strony pozwanej na postanowienie zawarte w pkt 2 w wyroku Sądu

Apelacyjnego z dnia 27 sierpnia 2009 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny w postanowieniu o kosztach zawartym w wyroku z dnia 27 sierpnia 2009 r. oddalającym apelację, nie obciążył powodów kosztami postępowania apelacyjnego na rzecz pozwanego Skarbu Państwa.

W uzasadnieniu Sąd z powołaniem się na art. 102 k.p.c. wskazał, że powodowie pomimo przymusowego zalesienia ich nieruchomości nie uzyskali rekompensaty za władcze działania władzy państwowej. Stan prawny niezapewniający unormowań zgodnych za standardami demokratycznego państwa uzasadnia takie rozstrzygnięcie, gdyż zasądzenie kosztów byłoby sprzeczne z zasadami sprawiedliwości społecznej.

Orzeczenie to zaskarżył zażaleniem Skarb Państwa – Wojewoda X. reprezentowany przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa, zarzucając naruszenie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Skarżący wniósł o zmianę orzeczenia i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przewidzianych, oraz kosztów postępowania zażaleniowego. Żądanie uzasadnił odwołując się do zasady wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. i wyjątkowości stosowania przepisu art. 102 k.p.c., a w szczególności zawartej w tym przepisie reguły częściowego nieobciążania strony przegrywającej kosztami postępowania. Ponadto odwołał się do wartości przedmiotu sporu i podniesionego zarzutu merytorycznego przedawnienia. Podniesiony w postępowaniu zarzut luki prawnej nie ma zaś znaczenia dla orzeczenia o kosztach postępowania.

Sąd Najwyższy zważył co, następuje:

Podstawowym zarzutem zażalenia jest nieuzasadnione w okolicznościach sprawy zastosowanie art. 102 k.p.c., który przewiduje wyjątek od zasady odpowiedzialności strony przegrywającej sprawę za koszty procesu (art. 98 § 1 k.p.c.). Przepis ten stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów procesu albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Ustalenie, czy w sprawie zachodzi "wypadek szczególnie uzasadniony", należy do sądu drugiej instancji i pozostawione jest jego swobodnej ocenie (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007 r., I CZ 110/07, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2010 r. II PK 192/09, nie publ.). W rozpoznawanej sprawie Sąd ten uzasadnił logicznie zajęte stanowisko, odwołując się do okoliczności sprawy i poglądu o luce prawnej dotyczącej sytuacji powodów. Okolicznością uzasadniającą zastosowanie art. 102 k.p.c. jest także precedensowy charakter sporu. Podnoszona w sprawie okoliczność dotycząca roszczeń właścicieli nieruchomości wynikających z władczych działań Skarbu Państwa przed wejściem w życie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska z 1980 r., nie była przedmiotem orzeczeń przed datą wyroku Sądu II instancji. Z przedstawionych przyczyn zażalenie nie mogło zostać uwzględnione i podlegało oddaleniu na podstawie art. 394¹ § 3 w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.